

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут охорони здоров'я
Кафедра теорії та методики фізичного виховання

08-01-55М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до лабораторних робіт із навчальної дисципліни
*«Теорія і технології адаптивного фізичного
виховання при різних нозологіях
(зір, слух, ОРА, інтелект)»*

для здобувачів вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня за освітньо-професійною
програмою «Фізична терапія, ерготерапія»
спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІОЗ
Протокол № 3
від «20» листопада 2020 р.

Рівне – 2020

Методичні вказівки до лабораторних робіт із навчальної дисципліни «Теорія і технології адаптивного фізичного виховання при різних нозологіях (зір, слух, ОРА, інтелект)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія, ерготерапія» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Небова Н. А. – Рівне : НУВГП, 2020. – 30 с.

Укладач: Небова Н. А., старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання.

Відповідальний за випуск – Євтух М. І., кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання.

Керівник групи забезпечення спеціальності: Нестерчук Н. Є., доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

© Н.А. Небова, 2020

© НУВГП, 2020

ЗМІСТ

Вступ	5
Розділ 1. Теми лабораторних занять	6
Розділ 2. Методичні рекомендації до виконання лабораторних занять	8
Лабораторна робота № 1. Загальна характеристика адаптивного фізичного виховання	8
Лабораторна робота № 2. Контроль в адаптивному фізичному вихованні	10
Лабораторна робота № 3. Характеристика змісту занять адаптивного фізичного виховання	11
Лабораторна робота № 4. Особливості фізичного і функціонального розвитку дітей з порушенням зору	12
Лабораторна робота № 5. Методика адаптивної фізичної культури для дітей з порушенням зору	13
Лабораторна робота № 6. Загальна характеристика адаптивного фізичного виховання осіб з вадами слуху	14
Лабораторна робота № 7. Методика адаптивного фізичного виховання при вадах слуху	16
Лабораторна робота № 8. Особливості адаптивного фізичного виховання при відхиленні розумового розвитку	17
Лабораторна робота № 9. Особливості методики адаптивної фізичної культури з дітьми, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку	18
Лабораторна робота № 10. Корекційно-	

розвиваючі рухливі ігри для дітей, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку	19
Лабораторна робота № 11. Теоретичні підходи до проблеми вивчення дитячого церебрального паралічу	21
Лабораторна робота № 12. Загальна характеристика адаптивного фізичного виховання при ДЦП	22
Лабораторна робота № 13. Адаптивне фізичне виховання при станах після ампутацій	23
Лабораторна робота № 14. Адаптивне фізичне виховання при ураженнях спинного мозку	24
Розділ 3. Розподіл балів, які отримують студенти	26
Список рекомендованої літератури	29

Вступ

Програма обов'язкової (нормативної) навчальної дисципліни «Теорія і технології адаптивного фізичного виховання при різних нозологіях (зір, слух, ОРА, інтелект)» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія, ерготерапія» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» денної та заочної форми навчання. Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування теоретичних знань та практичних вмінь проведення теорії і технології адаптивного фізичного виховання при різних нозологіях.

Міждисциплінарні зв'язки: анатомія людини, фізіологія людини, основи медичних знань, загальна патологія, профілактика захворювань, педагогіка.

Цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, лабораторних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач. Вимоги до компетенцій визначено галузевими стандартами вищої освіти України.

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія і технології адаптивного фізичного виховання при різних нозологіях (зір, слух, ОРА, інтелект)» є поглиблення знань студентів з адаптивного фізичного виховання при різних нозологіях. Сформувати методи, засоби, форми організації та проведення адаптивного фізичного виховання при різних нозологіях.

Після виконання лабораторних робіт студенти повинні вміти проводити фізичні вправи для дітей і дорослих з обмеженими фізичними і психічними можливостями, заохотити їх до занять спортом, а також вирішувати питання, що виникають у процесі їх фізичного виховання.

Розділ 1

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1			
1.	Тема 1. Загальна характеристика адаптивного фізичного виховання	2	2
2.	Тема 2. Контроль в адаптивному фізичному вихованні	2	2
3.	Тема 3. Характеристика змісту занять адаптивного фізичного виховання	2	2
4.	Тема 4. Особливості фізичного і функціонального розвитку дітей з порушенням зору	4	2
5.	Тема 5. Методика адаптивної фізичного виховання для дітей з порушенням зору	4	2
6.	Тема 6. Загальна характеристика адаптивного фізичного виховання осіб з вадами слуху	4	2
7.	Тема 7. Методика адаптивного фізичного виховання при вадах слуху	4	2

Змістовий модуль 2			
8.	Тема 8. Особливості адаптивного фізичного виховання при відхиленні розумового розвитку	2	2
9.	Тема 9. Особливості методики адаптивної фізичної культури з дітьми, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку	2	2
10.	Тема 10. Корекційно-розвиваючі рухливі ігри для дітей, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку	2	2
11.	Тема 11. Теоретичні підходи до проблеми вивчення дитячого церебрального паралічу	4	2
12.	Тема 12. Загальна характеристика адаптивного фізичного виховання при ДЦП	4	
13.	Тема 13. Адаптивне фізичне виховання при станах після ампутації	4	
14.	Тема 14. Адаптивне фізичне виховання при ураженнях спинного мозку	4	
Разом		44	22

Розділ 2

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Мета: опанувати основи адаптивного фізичного виховання

Завдання:

1. Ознайомитися із метою та завданням адаптивного фізичного виховання
2. Розглянути принципи, засоби та форми адаптивного фізичного виховання

Короткий огляд теми:

Адаптивна фізична культура – соціальний феномен, головною метою якого є соціалізація людей з обмеженими фізичними можливостями, а не тільки їх лікування з допомогою фізичних вправ і фізіотерапевтичних процедур.

Мета АФВ – адаптувати людей, які мають функціональні обмеження, до фізичних і соціальних умов навколишнього середовища.

Завдання АФВ: загальні завдання – незалежні від нозології та специфічні завдання безпосередньо залежать від нозології та обумовлених нею функціональних, в тому числі рухових, порушень. У більшості випадків вони пов'язані з проблемами взаємодії людини з навколишнім середовищем.

Принципи адаптивного фізичного виховання:

- принцип свідомості й активності;

- принцип індивідуалізації;
- принцип доступності;
- принцип послідовності;
- принцип диференційно-інтегральних оптимумів;
- принцип систематичності;
- принцип чергування, або розсіяного м'язового навантаження;
- принцип міцності.

Загальні методи АФВ:

- репродуктивний – викладач підводить учня до основного вміння визначати послідовність вправ;
- проблемний – створюється проблемна ситуація;
- ігровий – рухливі або спортивні ігри, використання сюжету, наприклад казкового.

Одним із спеціальних методів АФВ є пропедевтика – вивчення уявлень учня, його пам'яті, мислення, мови, моторики; навчання його орієнтації в просторі і типових ситуаціях.

Форми адаптивного фізичного виховання:

- ранкова гігієнічна гімнастика – одна з форм фізкультурних занять, мета яких, оптимізувати перехід організму від сну до активної життєдіяльності;
- урок - основна форма організації занять навчальному процесі, що характеризується чітким певним об'ємом навчально-виховної роботи і порядком її виконання в межах визначеного часу.

Вимоги до структури урочних занять: підготовча частина уроку; основна частина уроку; заключна частина уроку

До інших форм АФВ відносяться прогулянки, заняття у воді, плавання, плавання з дельфінами, іппотерапія та ін.

Питання для модульного контролю:

1. Розкрити мету та завдання адаптивного фізичного виховання.
2. Проаналізувати принципи, засоби та форми адаптивного фізичного виховання.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 2 КОНТРОЛЬ В АДАПТИВНОМУ ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ

Мета: опанувати основи контролю в адаптивному фізичному вихованні

Завдання:

1. Розглянути методи контролю в адаптивному фізичному вихованню.
2. Ознайомитись профілактикою травматизму в адаптивному фізичному вихованні.

Короткий огляд теми:

В АФВ важливо дотримання етапного, поточного і оперативного контролю. Етапний контроль проводиться лікарями. По етапах оцінюється динаміка фізіологічних процесів, функціональних якостей, регуляція фізіологічних функцій. Критеріями поточного контролю являються скарги на зміну самопочуття, показники частоти серцевих скорочень, артеріального тиску, зміни функціональних проб і результатів лабораторних і інструментальних досліджень. В оперативному контролі визначають: під час навантаження – температуру тіла, ЧСС і частоту дихання, їх співвідношення, легеневу вентиляцію.

В АФВ необхідно приділяти особливо значну увагу дотриманню правил безпеки навчально-виховного

процесу. Профілактика травматизму є комплексом організаційно-методичних заходів, спрямованих на вдосконалення фізичного виховання.

Питання для модульного контролю:

1. Розкрити методи контролю в адаптивному фізичному вихованню.
2. Обґрунтувати профілактику травматизму в адаптивному фізичному вихованні.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 3 ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ЗАНЯТЬ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Мета: опанувати зміст заняття адаптивного фізичного виховання.

Завдання:

1. Розробити комплекс фізичних вправ для дітей першого року життя.
2. Скласти заняття АФВ для дітей дошкільного та шкільного віку .

Короткий огляд теми:

Заняття по адаптивному фізичному вихованню дітей першого року життя неможливо відокремити від лікувальних процедур. Тут слід говорити про необхідність доповнення конкретного курсу лікування, який проводиться з дитиною, створенням спеціально організованих умов, що стимулюють його рухову активність. У цю методику включені засоби традиційної лікувальної фізичної культури, масажу, адаптивного фізичного виховання, зокрема включають такі вправи: пасивні, пасивно-активні, рефлексорні, дихальні, вправи у висі та вправи з обтяженнями.

Що стосується вікового розвитку дітей - в

дошкільному і молодшому шкільному віці - провідне значення має оформлення навчання руховим діям в сюжетну форму, використання ігрового методу. Проте як плавний перехід від предметних дій до дій з сюжету доцільно використовувати такі сюжети, в яких складовими частинами входять предметні дії і маніпуляції з ними, а також дії по відношенню до предмета.

Питання для модульного контролю:

1. Обґрунтувати характеристику фізичних вправ для дітей першого року життя.
2. Основні аспекти заняття АФВ для дітей дошкільного та шкільного віку.

**ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 4
ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОГО І
ФУНКЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З
ПОРУШЕННЯМ ЗОРУ**

Мета: вивчити особливості дітей з порушенням зору

Завдання:

1. Розглянути загальну характеристику зорових функцій та зорових дисфункцій у дітей
2. Дослідити особливості психічного та фізичного розвитку дітей з порушенням зору

Короткий огляд теми:

Зір – одне з потужних джерел інформації про зовнішній світ. 85-90% інформації надходить у мозок через зоровий аналізатор, і часткове або глибоке порушення його функцій викликає ряд відхилень у фізичному і психічному розвитку дитини. Зоровий аналізатор забезпечує

виконання найскладніших зорових функцій. Прийнято розрізняти п'ять основних зорових функцій: центрального зору; периферичного зору; бінокулярного зору; світловідчуття; відчуття кольору.

У дітей з зоровою патологією спостерігаються такі дефекти волі: імпульсивність; поведінки; навіюваність; впертість; негативізм.

Порушення зору ускладнює: просторове орієнтування, затримує формування рухових навичок; призводить до зниження рухової і пізнавальної активності; порушується правильна поза при ходьбі, бігу, в рухливих іграх, природніх рухах; порушується координація і точність рухів.

Питання для модульного контролю:

1. Охарактеризувати зорових функцій та зорових дисфункцій у дітей.
2. Обґрунтувати особливості психічного та фізичного розвитку дітей з порушенням зору.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 5 МЕТОДИКА АДАПТИВНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМ ЗОРУ

Мета: опанувати методику заняття АФВ для дітей з порушенням зору

Завдання:

1. Визначити завдання і засоби адаптивного фізичного виховання для дітей з порушенням зору
2. Засвоїти корекцію та профілактику для дітей з порушенням зору

Короткий огляд теми:

Загальні завдання АФВ для дітей з порушенням зору: виховання гармонійно розвинутої дитини; зміцнення здоров'я; виховання вольових якостей; навчання життєво-важливим руховим вмінням, навичкам; розвиток фізичних якостей.

В сучасній практиці АФВ для вирішення вищеперерахованих завдань є багатий арсенал фізичних вправ, а саме: пересування: ходьба, біг, підскоки; загальнозміцнюючі вправи; вправи на формування правильної постави; вправи для зміцнення склепіння стопи; вправи для розвитку і зміцнення м'язово-зв'язкового апарату; вправи для розвитку дихальної і серцево-судинної системи; вправи для розвитку рівноваги, координаційних здібностей, точності рухів, для розвитку дрібної моторики руки; спеціальні вправи для зорового тренування.

Питання для модульного контролю:

1. Охарактеризувати завдання і засоби адаптивного фізичного виховання для дітей з порушенням зору.
2. Скласти заняття АФВ для дітей з порушенням зору.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 6 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ОСІБ З ВАДАМИ СЛУХУ

Мета: вивчити загальну характеристику осіб з вадами слуху

Завдання:

1. Дослідити етіологію та класифікацію порушень слуху.
2. Розглянути тестування для дітей з порушенням слуху.

Короткий огляд теми:

Стійкі порушення слуху дітей можуть бути вродженими і набутими. Вроджений характер порушення слуху відзначається значно рідше, ніж придбаний. Роль спадкового фактору як причина вроджених порушень слуху в колишні роки перебільшувалася. Набуті порушення слуху виникають від різноманітних причин. Важкі порушення слуху, наступають звичайно при ураженні звукосприймаючого апарата (внутрішнього вуха, слухового нерва), у той час як легкий і середній ступінь порушення слуху може виникати при ураженні лише звукопровідного апарата (середнього вуха).

Оцінюючи рухові якості, особливу увагу приділяють тестуванню: швидкості, точності відтворення рухів заданої амплітуди, точності цільового руху; точності диференціації великих і малих м'язових зусиль; здатності формувати просторово-часові зв'язки; координації.

Питання для модульного контролю:

1. Охарактеризуйте етіологію та класифікацію порушень слуху.
2. Проаналізуйте тестування при вадах слуху.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 7

МЕТОДИКА АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПРИ ВАДАХ СЛУХУ

Мета: опанувати методику заняття АФВ для осіб з вадами слуху .

Завдання:

1. Дослідити спрямування та спеціальні завдання адаптивного фізичного виховання при вадах слуху
2. Розглянути корекційні вправи для осіб з вадами слуху

Короткий огляд теми:

Під час проведення АФВ є потреба у розширенні обсягу понять, що відображують предмети і явища та уявлення про відношення цих понять між собою; розвивали абстрактно-логічне мислення: засобами фізичного виховання, вчили дітей виділяти основні і другорядні ознаки предметів чи дій і на їх основі формували абстрактні поняття.

На основі виявлених проблемних сфер сформовані спеціальні завдання адаптивного фізичного виховання при вадах слуху: розвиток сприйняття; розширення м'язово-рухових уявлень; розвиток умінь та навичок.

Засобом вирішення цих завдань були: рухливі ігри, загально-розвиваючі та циклічні аеробні вправи; дихальні вправи (із продовженим видихом); вправи для хребта; вправи для розвитку координації; елементи гімнастики, акробатики; аеробіка; танцювально-ритмічні вправи; танці; види спорту: бадмінтон, баскетбол, волейбол, катання куль, теніс, футбол.

Питання для модульного контролю:

1. Обґрунтувати спрямування та спеціальні завдання адаптивного фізичного виховання при вадах слуху.
2. Охарактеризувати спрямування корекційних вправ для осіб з вадами слуху.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 8 ОСОБЛИВОСТІ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПРИ ВІДХИЛЕННІ РОЗУМОВОГО РОЗВИТКУ

Мета: опанувати особливості АФВ при відхиленні розумового розвитку.

Завдання:

1. Ознайомитися із заняттям АФВ при відхиленні розумового розвитку
2. Визначити завдання та засоби АФВ при відхиленні розумового розвитку

Короткий огляд теми:

Відхилення розумового розвитку – широке поняття, що означає будь-яку інтелектуальну недостатність, яка виникла у період формування психіки.

Одне з найбільш важливих завдань АФВ при відхиленні розумового розвитку – формування нормального алгоритму рухових дій, розвиток рухових умінь. Засоби вирішення цих завдань: шиккування і перешикування, ритмічні вправи, а також, вправи які розвивають пластичність, хвилеподібні рухи, вправи з предметами, сюжетні ігри, заняття у воді.

При відхиленнях у розумовому розвитку

проблематичним стає спостереження за предметом або дією. Цей процес можна полегшити, перетворивши предмет спостереження на мету. Для полегшення навчального процесу намагаються максимально сконцентрувати увагу учня в логічній послідовності: на викладачеві; завданні; предметі; дії з предметом.

Питання для модульного контролю:

1. Розкрити зміст заняття АФВ при відхиленні розумового розвитку
2. Обґрунтувати завдання та засоби АФВ при відхиленні розумового розвитку.

**ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 9
ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ АДАПТИВНОЇ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ З ДІТЬМИ, ЩО МАЮТЬ
ВІДХИЛЕННЯ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОМУ РОЗВИТКУ**

Мета: розглянути методики адаптивної фізичної культури з дітьми, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку

Завдання:

1. Розглянути засоби адаптивної фізичної культури з дітьми, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку
2. Обґрунтуйте методи і методичні прийоми, що використовуються в процесі занять фізичними вправами з дітьми, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку

Короткий огляд теми:

Засобами адаптивної фізичної культури є фізичні вправи, природньо-середовищні чинники і гігієнічні фактори.

Програмний матеріал по фізичній культурі включає наступні розділи: ритміка і ритмічна гімнастика, гімнастика, легка атлетика, лижна підготовка, спортивні і рухливі ігри, плавання. Кожен з цього розділів включає численні фізичні вправи, що дозволяють впливати на різні ланки опорно-рухового апарата, м'язові групи, вегетативні системи, коректувати недоліки фізичного розвитку, психіки і поведження.

Ті самі вправи можуть використовуватися на уроках фізичного виховання і лікувальної фізичної культури, на рекреаційних і спортивних заняттях.

Питання для модульного контролю:

1. Вкажіть засоби адаптивної фізичної культури при відхиленні в інтелектуальному розвитку?
2. Скласти комплекси фізичних вправ для дітей що мають відхилення в інтелектуальному розвитку.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 10 КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЮЧІ РУХЛИВІ ІГРИ ДЛЯ ДІТЕЙ, ЩО МАЮТЬ ВІДХИЛЕННЯ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОМУ РОЗВИТКУ

Мета: дослідити корекційно-розвиваючі рухливі ігри для дітей, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку.

Завдання:

1. Визначити вплив рухливих ігор на організм дитини
2. Розглянути організації рухливих ігор.

Короткий огляд теми:

Рухлива гра має настільки широкий діапазон впливу на організм і особистість, що створює необмежені можливості впливу на всі сфери життєдіяльності дітей і підлітків з розумовою відсталістю. Найглибший зміст дитячих ігор полягає в тому, що вони, функціонально навантажуючи весь організм, усієї його тканини, органи і системи, структурно їх створюють, формують і удосконалюють.

При підборі рухливих ігор важливо враховувати емоційний стан, характер, поведження дітей.

Рухлива гра, виступаючи спочатку як дитяча забава, розвага, дозволяє ненав'язливо вирішувати безліч корекційно-розвиваючих завдань, ініціюючи активність самих дітей. З'єднання в рухливій грі трьох компонентів – фізичної вправи, емоційного тренінгу і розумового навантаження – наближає дитину до природного життя, освоєнню елементів соціальних навичок і взаємин, розвитку особистості в цілому.

Питання для модульного контролю:

1. Охарактеризуйте вплив рухливих ігор на організм дитини що має відхилення у інтелектуальному розвитку.
2. Назвіть особливості організації рухливих ігор для.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 11

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОБЛЕМИ

ВИВЧЕННЯ ДИТЯЧОГО ЦЕРЕБРАЛЬНОГО

ПАРАЛІЧУ

Мета: визначити особливості дитячого церебрального паралічу

Завдання:

1. Дослідити причини виникнення, симптоми, клінічні прояви та класифікацію ДЦП
2. Розглянути дослідження за наявності ДЦП

Короткий огляд теми:

Дитячий церебральний параліч (ДЦП) – це непрогресуюча рухова неповносправність, викликана аномальним розвитком або пошкодженням несформованого головного мозку. Причини ДЦП: 5% обумовлено інфекціями; 20% випадків невідомого походження; 25% генегенетичні недоліки; 50% недоношеність, травми, ятрогенні наслідки.

За станом м'язового тонусу розрізняють спастичну, гіпотонічну та дистонічну форми ДЦП; за ступенем ураження: легкий, помірний, тяжкий.

Класифікація здійснюється у відповідності із правилами та місцезнаходженням. Прояви: 1) спазматичність; 2) корчовий мимовільний рух, який особливо стосується обличчя, рук і язика (атетоз); 3) хиткі рухи і хода (атаксія); 4) безсилля м'язів. Де проявляється: 1) при паралічі однієї половини тіла (геміплегія); 2) при паралічі обох половин тіла (диплегія); 3) при паралічі обох рук і ніг (квадріплегія); 4) ушкодження обох рук або ніг (параплегія).

Питання для модульного контролю:

1. Охарактеризуйте причини виникнення, симптоми, клінічні прояви та класифікацію ДЦП.
2. Обґрунтуйте дослідження за наявності ДЦП .

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 12 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПРИ ДЦП

Мета: опанувати адаптивне фізичне виховання при ДЦП

Завдання:

1. Дослідити особливості методики АФВ при ДЦП
2. Розглянути методики АФВ при різних формах ДЦП

Короткий огляд теми:

До особливостей методики АФВ при ДЦП можна віднести: розвиток мовлення через рух: об'єднання звуку і руху; звукове забарвлення руху; рольові рухливі ігри з мовленнєвим виразом; ритмізація рухової активності (об'єднання звуку, ритму і руху); оволодіння регуляцією дихання як складової звукоутворення; розвиток дрібної моторики рук тощо; формування в процесі фізичного виховання просторових і часових уявлень, наприклад: більше-менше, багато-мало, швидко-повільно; формування у процесі рухової діяльності понять про предмети, рухи та їхні якості.

Заняття починають із вправ, спрямованих на нормалізацію м'язового тону. Всі вправи, котрими розвивають той або інший рух, чергують із дихальними.

На фоні загально зміцнюючих виконують вправи, що нормалізують м'язовий тонус, нейтралізують патологічні (тонічні) рефлекси, добиваються нормалізації амплітуди рухів у всіх суглобах. Бажано, щоб дитина виконувала вправи перед дзеркалом.

Питання для модульного контролю:

1. Визначити особливості методики АФВ при ДЦП.
2. Складіть заняття АФВ для дитини з ДЦП.

**ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 13
АДАПТИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ПРИ СТАНАХ
ПІСЛЯ АМПУТАЦІЇ**

Мета: визначити методику АФВ при станах після ампутації

Завдання:

1. Дослідити мету та завдання АФВ при станах після ампутації
2. Розглянути особливості використання засобів АФВ при станах після ампутації.

Короткий огляд теми:

Мета АФВ – створення бази рухових і психологічних умінь і навичок, які сприяють підвищенню працездатності особистості та її самореалізації у суспільстві.

До загальних завдань належать: відновлення центру ваги тіла; відновлення м'язового балансу; корекція деформацій опорно-рухового апарату в цілому, особливо постави; розвиток координації, спритності, витривалості,

гнучкості; ліквідація патологічних компенсацій.

Засоби АФВ: вестибулярне тренування; дихальні вправи; вправи на розслаблення (за методом Ловицької); на відновлення симетрії плечового пояса, таза і тону м'язів спини; для глибоких і поверхневих м'язів спини: силові; на збільшення амплітуди рухів; на диференціацію м'язових зусиль, які вдосконалюють здатність диференціювати простір; гідроаеробіка; ігри; естафети; вправи для профілактики плоскостопості

Питання для модульного контролю:

1. Обґрунтувати мету та завдання АФВ при станах після ампутації.
2. Складіть комплекс вправ з використання засобів АФВ при станах після ампутації.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 14 АДАПТИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ПРИ УРАЖЕННЯХ СПИННОГО МОЗКУ

Мета: визначити методика АФВ при ураженнях спинного мозку

Завдання:

1. Дослідити обсяг рухових можливостей при ураженнях спинного мозку
2. Розглянути завдання та засоби адаптивного фізичного виховання при ураженнях спинного мозку.

Короткий огляд теми:

Обсяг рухових можливостей при ураженнях спинного мозку залежить від рівня ураження. Ураження спинного мозку супроводжується відсутністю усіх видів чутливості у нижніх відділах, порушеннями крово- і

лімфообігу, функцій дихальної, травної, видільної систем і статевої сфери.

До загальних завдань АФВ даної нозології належать: виховання свідомого ставлення до реальності і своїх можливостей, сил, відновлення функції хребта та спинного мозку; нормалізація основних нервових процесів та нейрогуморальної регуляції; нормалізація м'язового тону; зміцнення м'язів хребта; нормалізація функцій фізіологічних систем і органів, покращання трофіки, процесів обміну та підвищення резервних можливостей організму, профілактика дегенеративних процесів; розвиток рухових якостей.

З досягнення цих цілей служать режим, корекція пози, самомасаж, загартовування, фізичні вправи, в тому числі й на тренажерах, спрямовані на розвиток рухових якостей.

Питання для модульного контролю:

1. Обґрунтувати обсяг рухових можливостей при ураженнях спинного мозку.
2. Складіть заняття АФВ при ураженні спинного мозку.

РОЗДІЛ 3

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Вид контролю: 7 семестр залік;
8 семестр курсова робота, іспит.

Методи контролю

1. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни оцінюється:

участь студентів в обговоренні питань, винесених на лабораторні заняття та проблемних ситуацій; розв'язок ситуаційних вправ; самостійно підготовлені повідомлення студентів за темою лабораторного заняття; на кожному лабораторному занятті проводиться письмове опитування по темі у вигляді визначення п'яти понять або 10 тестів закритої форми з однією правильною відповіддю з 5-ти можливих; оцінюється звіт по ІНДЗ; проведення модульного поточного контролю через навчально-науковий центр незалежного оцінювання.

2. Підсумковий контроль знань – залік відбувається відповідно до Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (сайт НУВГП).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Вид контролю	Сума
Змістовий модуль № 1 (7 семестр)								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Залік (модуль 1, модуль 2)	100
8	8	8	8	8	10	10		
Змістовий модуль № 2 (8 семестр)								
T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	Іспит (модуль 1, модуль 2)	
8	8	8	8	8	10	10		
							40	100

Виконання курсової роботи			Сума
Вступна частина	Основна частина	Захист роботи	
До 20	До 40	До 40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	

60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів: підручник. К. : Олімпійська література, 2006. 124 с.
2. Карпюк Р. П. Термінологія вищої фізкультурної освіти з напрямку «Адаптивне фізичне виховання» : навчальний посібник. Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2008. 112 с.
3. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання: підручник для студ. ВНЗ. К.: Олімпійська література, 2008. 393 с.
4. Масаж і лікувальна фізкультура в медицині: підручник. К. : Медицина, 2006. 288 с.
5. Мухін В. М. Фізична реабілітація. К. : Олімпійська література, 2009. 488 с.

Допоміжна

1. Аксенова О. Э. Технологии физкультурно-спортивной деятельности в адаптивной физической культуре: учебное пособие; под ред. С. П. Евсеева. М. : Советский спорт, 2004. 296 с.
2. Веневцев С. И. Адаптивный спорт для лиц с нарушениями интеллекта : метод. пособие. 2-е изд., доп. и испр. М. : Советский спорт, 2004. 96 с.
3. Дубровский В. И. Лечебная физическая культура (кинезиотерапия) : учебн. для студ. высш. учеб. Заведений. 2-е изд., стер. М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. 608 с.
4. Епифанов В. А. Лечебная физическая культура и массаж : ученик. М. : ГЭОТАР-МЕД, 2002. 560 с.
5. Ибатов А. Д. Основы реабилитологии: учебное пособие. М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. 160 с.

6. Веневцев С. И. Адаптивный спорт для лиц с нарушениями интеллекта : метод. пособие. 2-е изд. М. : Советский спорт, 2004. 96 с.

7. Лечебная физическая культура : справочник; под. ред. проф. В. А. Епифанова. 2-е изд., перераб. и доп. М. : Медицина, 2001. 592 с.

8. Лечебная физическая культура : учебн. для студ. высш. учеб. заведений / С. Н. Попов, Н. М. Валеев, Т. С. Гарасеева и др.; под ред. С. Н. Попова. М. : Издательский центр «Академия», 2004. 416 с.

9. Лобода М. В. Медична реабілітація – перспективи та шляхи її удосконалення. Мед. реабілітація, курортологія, фізіотерапія, 2006. № 4. С. 3–5.

10. Лукьянова И. Е. Проблемы развития реабилитационных технологий / И. Е. Лукьянова, В. Г. Суханов, Е. А. Сигида. Пробл. соц. гигиены, здравоохран. и истории медицины. 2007. № 1. С. 36–39.